

Pressmeddelande 2025-06-15:

Miljötilståndsutredningen riskerar att urholka den lokala demokratin och minska lokala hänsynstaganden

Norrbottnens Kommuner pekar i ett gemensamt remissyttrande på hur välkommen en ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess är. De förslag som utredningen lyfter fram riskerar däremot att urholka den lokala demokratin. Vi ser även en farhåga i att en mer centraliserad modell minskar lokala hänsynstaganden.

Vi anser även att man i högre utsträckning bör använda sig av tidiga samråd, att kommunernas roll inom tillsyn måste definieras noggrannare och att utredningen behöver tydliggöra hur stat och kommun ska jobba tillsammans.

Bakgrunden är den så kallade Miljötilståndsutredningen¹, en utredning som har haft i uppdrag att ta ett helhetsgrepp om hur miljöprövningen enligt miljöbalken kan utvecklas. Utredningens mål är att skapa en enklare, snabbare och mer transparent process som är helt digitaliserad och som motsvarar EU-rättens krav. Utredningen föreslår en ny prövningsmyndighet för hela miljöprövningsprocessen, samt att man samlar lagstiftningen för både miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet i miljöbalken.

- För kommunerna i Norrbotten är enklare, snabbare och med förutsägbara processer en välkommen förändring. I ett naturresursrikt län som Norrbotten är det av stor vikt att tillståndsprövningsprocessen utvecklas för att möjliggöra industriell utveckling. Samtidigt ska hänsyn tas till samhällets övriga behov och våra viktiga naturvärden ska värnas. Här vill Norrbottens Kommuner betona vikten av att processerna bidrar till robusta, välmående och socialt hållbara samhällen, säger Birgitta Larsson, kommunalråd Gällivare (S) och vice ordförande för Norrbottens Kommuner.

Vi ser även att nationella myndigheter i allt högre utsträckning utelämnar den lokala hänsynen och de lokala konsekvenserna i sin bedömning. Den kommunala nivån lämnas ofta relativt ensam att företräda dessa intressen. Norrbottens Kommuner anser därför

¹ SOU 2024:98, En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess

att berörda myndigheter bör få tydligare uppdrag att ta hänsyn till lokala och regionala konsekvenser i sina bedömningar.

Norrbottnens Kommuner ser även en stor utmaning i den aviserade tidsgränsen på 45 dagar för remissyttrande. Kommunerna har relativt få nämndsmöten per år och därför är risken stor att beslut delegeras vilket leder till att den lokala demokratin försvagas.

Slutligen vill Norrbottens Kommuner betona nyttan av tidiga samråd. Förslaget innebär att nuvarande undersökningssamråd och avgränsningssamråd ersätts med endast ett skriftligt samråd inför ansökan. Detta leder till att dialogen mellan sökande och myndigheter går förlorad och möjligheten för myndigheterna att ställa frågor för att få en bättre förståelse för verksamheten försvinner.

- I Norrbotten har vi goda exempel hur tidiga samråd har skapat en smidigare process med ökad förståelse för olika intressen. Detta har lett till att vi kunnat undvika onödiga felsatsningar och vi har kunnat minska påverkan på andra intressen i komplexa projekt. Ett tydligt exempel är hur vi i Piteå har hanterat vindkraftsutbyggnaden i Markbygden. Norrbottens Kommuner anser att det finnas lärdomar kring dessa tidiga samråd som bör omhändertas och som utredningen inte nog beaktar, säger Patric Lundström, kommunalråd Piteå (S) och styrelseledamot Norrbottens Kommuner.

Kontakt

Birgitta Larsson, kommunalråd Gällivare (S)
Vice ordförande Norrbottens Kommuner: 072-598 84 75

Patric Lundström, kommunalråd Piteå (S)
Styrelseledamot Norrbottens Kommuner: 073-514 05 21

Om Norrbottens Kommuner

Norrbottnens Kommuner är en intresseorganisation som företräder landets 14 nordligaste kommuner. Vi verkar för ett utökat kommunalt samarbete och ett hållbart samhällsbygge. I samverkan skapar vi konkurrenskraftiga arenor för dialog och kunskapsutveckling. Vi ger Norrbottens kommuner en samlad och tydlig röst, både hemma och ute i världen.